

Verbeter uw home video's

Hieronder worden een aantal vuistregels en tips gegeven voor filmers die hun producten willen verbeteren. De tips zijn ontleend aan de korte clinic op de open dag van Havic in 2010. Het doel is dat de filmmaker zich bewuster wordt van wat hij doet. Als de filmmaker doelgericht te werk gaat, heeft hij met film een mooi medium om zijn publiek te boeien en zijn boodschap of verhaal te over te brengen op het publiek. Of het nu gaat om moeders 60-ste verjaardag of de leuke vakantie in Drenthe, aan een leuke homevideo kunnen veel mensen plezier beleven.

Een goed begin is het halve werk. Dat geldt ook voor film maken. Denk vooraf goed na over de INHOUD of thema, de SCTRUCTUUR en filmische VORMGEVING van uw film. Hieronder tips voor elk van deze drie rubrieken.

INHOUD

Wat heeft de filmmaker met de film willen uitdrukken of bereiken? Dit is vaak in 1 of 2 zinnen uit te drukken. Als de kijker deze essentie achteraf niet uit de film kan halen, heeft de filmmaker zijn doel niet bereikt. Verder gaat het bij de inhoud om vragen als in welk genre de film valt, wat de doelgroep is en welk vertelperspectief gebruikt wordt. Een beschrijving van de inhoud kan bijvoorbeeld zijn: "Een reportage die door de ogen van kleindochter Jasmijn laat zien hoe de schoolmusical wordt voorbereid en hoe zij toeleeft naar haar glansrol als boom."

Denk van te voren na over de inhoud van uw film. Bij de beslissingen die u neemt tijdens het filmen en tijdens de montage, houdt u voor ogen wat u met uw film wilt bereiken. Als u pas bij terugkomst van vakantie bedenkt dat u een film gaat maken over een historische figuur uit de vakantiestreek, dan is het jammer als u de juiste opnames niet gemaakt hebt: een groot bronzen standbeeld, het geboortehuis, persoonlijke voorwerpen in het museum, straatnaambordjes die aan de figuur herinneren.

VERHAALSTRUCTUUR

Hoe wordt het verhaal van de film verteld? Blijft het boeien? Zijn er flashbacks of flashforwards? Lopen er meerdere verhaallijnen door elkaar? Zo ja, wat is het doel van elke verhaallijn? Bij het nadenken over de verhaalstructuur gaat niet om de vraag welke gebeurtenissen de film toont, maar om de vraag hoe het verhaal verteld wordt.

Veel home video's, zoals vakantiefilms, worden in chronologische volgorde verteld; van het begin van de vakantie tot het einde. Maar u zou uw vakantiefilm ook thematisch kunnen indelen. Bijvoorbeeld eerst een verzameling indrukken van verschillende zwempartijtjes, dan wat u zoal aan lokale gerechten verorberd heeft met daarna een compilatie van de hoogtepunten van de bezochte steden.

Een veel toegepaste klassieke structuur voor het vertellen van een verhaal (ook in films) verdeelt het verhaal in drie stukken. Zie bovenstaande afbeelding. Het eerste deel laat de kijker kennismaken met de personages en de omgeving. Dit duurt ongeveer een kwart van de lengte van de film en dan gebeurt er iets waardoor de film pas écht begint. Dit is het eerste wendingpunt. Voorbeeld: de luchtballon is opgezet, de reizigers zijn in de mand gestapt en de zandzakken worden losgemaakt. Pas nu gaat de ballonvaart écht beginnen.

In het middenstuk ontwikkelt het verhaal zich. Meestal zijn er in een verhaal conflicten of hindernissen die overwonnen moeten worden. Zo kan de ballon ineens wel erg snel op de torenspits van de kerk afstevnen. Hoe gaan de reizigers hiermee om? Ook in het middenstuk kunnen zich allerlei wendingen voor doen, maar de film gaat verder... tot dat, op een kwart van het einde, er iets gebeurt waardoor het verhaal een belangrijke wending richting het einde neemt. Bij het ballonvaart-

voorbeeld kun je de landing misschien niet “het hoogtepunt” noemen, maar als de ballon daalt is de reis voorbij en is duidelijk dat het verhaal zijn einde nadert.

In het laatste stuk van de film zit vaak nog een crisis en worden daarna nog wat losse eindjes afgehandeld. Als we Jasmijn hebben gevolgd bij de voorbereiding, van de schoolmusical dan begint de derde akte op de avond van de voorstelling. Een crisis ontstaat nog even als Jasmijn het toneel niet durft te betreden. Maar na bemoedigende woorden van oma gaat Jasmijn toch het toneel op en speelt de sterren van de hemel. Vader pinkt stiekem een traantje weg en de film is afgelopen.

Tips:

- Zorg ten minste voor een duidelijk begin, midden en eind.
- Zorg voor een leuk begin van de film; hoe gaat u van zwart naar beeld?
- Speel eens met de tijdvolgorde van het verhaal.
- Vertel uw boodschap niet met titels of commentaar, maar laat met film zien wat u de kijker duidelijk wilt maken (we hebben het ten slotte over film).
- Probeer eens meerdere verhaallijnen door elkaar te monteren.
- Drama = conflict
- Conflict = doel + hindernis
- Beantwoord in uw film de vragen: wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe? Of houd bewust tijdelijk wat informatie voor uw kijker achter, zodat er wat nieuwsgierigheid of spanning ontstaat.
- Vermijd stijlbreek. Als u besloten heeft informatie door middel van een voice-over (een ingesproken commentaarstem) te verstrekken, geeft dan niet ook nog zo af toe informatie met titels.

VORMGEVING

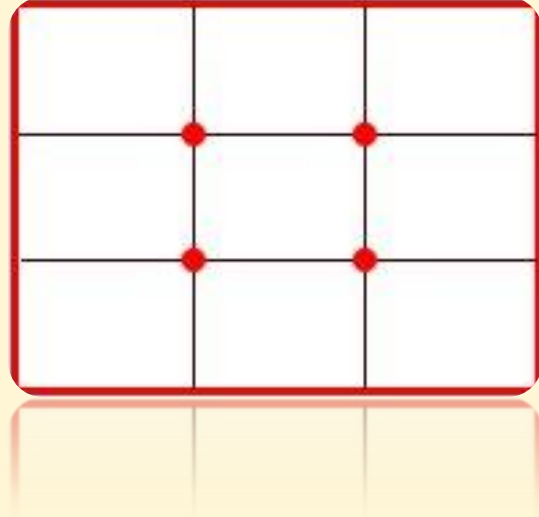
Bij vormgeving gaat het erom hoe de filmmaker probeert zijn doel (zie bij “inhoud” hierboven) te bereiken. Hoe geeft hij zijn film vorm? Veel aspecten spelen hierbij een rol.

Beeld:	compositie, camerastandpunten, bewegingen, licht, scherpte en kleur
Montage:	afwisseling beelduitsneden, tempo, sfeer, special effects
Geluid:	soorten geluid (origineel, toegevoegde effecten, muziek, stem), balans, commentaartekst
Locatie:	keuze, aankleding
Cast:	keuze personages, kleding, grime
Licht:	daglicht/kunstlicht, veel/weinig, draagt het gebruikte licht bij tot de stemming van de film?

In de clinic op de open dag van Havic lag de nadruk op de onderwerpen beeld en montage.

Tips:

- Ook bij niet-speelfilms is er een “cast”. Welke mensen zijn in beeld en welke niet? Kies dit zorgvuldig.
- Plaats hoofden, ogen en andere belangrijke beeldelementen op een sterk punt. (Zie afbeelding hiernaast.)
- Plaats de horizon op 1/3 van de bovenste of onderste beeldrand.
- Film een “kader” mee. Dit geeft diepte in het beeld.
- Er zijn veel verschillende beelduitsneden van close-up tot groot totaal. Wees u ervan bewust welke beelduitsnede u maakt.
- Zorg voor voldoende afwisseling van beelduitsnede. Vooral nauwere uitsneden als close-ups ontbreken nogal een in amateurfilms.
- Fysieke afstand = emotionele afstand
Als alles van een afstandje gefilmd is, raakt de kijker minder betrokken bij de film.
- Gebruik de zoomknop in beginsel alleen tussen uw opnamen door.
- Als u een camerabeweging maakt, zorg dan dat ook het begin- en eindplaatje de moeite waarde zijn.
- Film zoveel mogelijk “uitgezoomd” en nader het onderwerp voor engere beelduitsneden. Dit geeft over het algemeen beter beeld en beter geluid dan bij “ingezoomd” filmen op afstand.
- Gebruik een statief om onbedoelde bewegingen te voorkomen.
- Pas de 30-graden regel toe: bij gelijkblijvend beeldkader (zoals twee close-ups) moet het camerastandpunt altijd minimaal 30 graden gewijzigd zijn in het opvolgende shot.
- Respecteer de 180-graden regel (film vanaf 1 zijde van de dramatische en bewegingsas; de camera mag een denkbeeldige lijn tussen twee objecten niet overtreden.)
- Verwijder alle opnames die niets toevoegen aan het verhaal dat u met uw film wilt vertellen.
- Monteer uw film eens op de maat van de muziek.
- Gebruik groot totaal opnamen als zogenaamde “establishing shots”. Dit zijn shots die bedoeld zijn om uw kijkers een overzicht te geven van de situatie en om verwarring over de geografie van een scene te voorkomen. Gebruik daarna halftotaal-opnamen en close-ups. Later kunt nog weer eens een groot totaal invoegen voor re-establishing.

Veel succes en plezier bij het maken van leuke home video's.

Mark Westerhof